

Nieuwsbrief | nummer 03
oktober 2022

Het Expertisecentrum Limburg wordt gecoördineerd door de gemeente Roermond en is een aanvulling op de zorg voor kinderen en jongeren (tot 23 jaar). Het Expertisecentrum Limburg is één van de acht nauw samenwerkende expertisecentra in Nederland die gestart zijn in 2020.

Beste lezer,

In deze nieuwsbrief van het Expertisecentrum Limburg besteden we aandacht aan het onderzoek Ketenbreed Leren en op het belang van ambulante en systeemgerichte werken binnen Jeugdzorgplus instelling Via Jeugd. Wat kunnen we wanneer in de begeleiding/behandeling van jongeren inzetten zodat de hulp optimaal effectief is. En een (lange) uithuisplaatsing voorkomen. Dit past naadloos in de doelstelling van het Expertisecentrum Limburg.

We vestigen ook graag de aandacht op de refereravond van de Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Limburg met als thema: 'Uithuisplaatsingen: hoe kan het minder?' Tot slot zwaait Hans Kodde af als projectleider van het Expertisecentrum Limburg en stellen zijn opvolgers Hannah van der Beelen en Lotte Prevo zich aan u voor.

In deze nieuwsbrief

02
Ketenbreed Leren
nader toegelicht

03
Hans Kodde
geeft het stokje
door

04
Ondersteuning
voor Via Jeugd

05
Nieuwe
programma-
managers stellen
zich voor

UITNODIGING

Refereravond 'Uithuisplaatsingen: hoe kan het minder?'

In Zuid-Limburg wordt relatief veel gebruik gemaakt van jeugdzorg. Van de jongeren met jeugdzorg krijgt 12,5% te maken met een uithuisplaatsing. Hier is echt een trendbreuk nodig. De Academische Werkplaats Publieke Gezondheid Limburg nodigt u uit om aan deze avond deel te nemen.

De Richtlijn Uithuisplaatsing/Crisisplaatsing wordt momenteel herzien. Het onderzoek Ketenbreed Leren legt de laatste hand aan haar rapport. Wat weten we over wat werkt om uithuisplaatsingen te voorkomen en te verkorten? Hoe kan het minder lang, minder ver van (een) thuis en minder traumatiserend?

Tijdens de avond komen jongeren met ervaringen aan het woord, gevolgd door richtlijnmakers, onderzoekers en praktijkprofessionals. Meld u snel aan, want de avond loopt al behoorlijk vol.

Donderdag 17 november
van 17.00 tot 20.00 uur
Novotel Maastricht

Meer info/aanmelden?
[klik dan hier](#)

“Je kunt als professional iedere dag beter worden in wat je doet.”

Mariska van der Steege deed onderzoek voor Ketenbreed Leren

Mariska is orthopedagoog/organisatieadviseur en als projectleider betrokken bij Ketenbreed Leren. “Met Ketenbreed Leren nemen we de kwaliteit van de jeugdhulpketen onder de loep”, vertelt Mariska. “Dat hebben we de afgelopen 4 jaar gedaan met een uniek onderzoek. We hebben de hulpverleningstrajecten van 31 jongeren, die geëindigd zijn in de complexe specialistische jeugdhulp, gedetailleerd in kaart gebracht. Ons doel was tweeledig: Op de eerste plaats willen we leren van deze hulpverleningstrajecten om te voorkomen dat ernstige problematiek toeneemt. Op de tweede plaats willen we meer data en harde feiten verzamelen voor wetenschappelijk onderzoek.”

Uitgebreid casusonderzoek

Het onderzoek van Ketenbreed Leren is gebaseerd op casusonderzoek. In totaal zijn er 31 casussen in Nederland in beeld gebracht. “We hebben individuele sessies georganiseerd met de jongere en zijn of haar ouders en er werd een dossieranalyse gedaan. Dat resulteerde in tijdlijnen die soms wel over 15 jaar gingen. We hebben letterlijk behangrollen volgeschreven. Wat is er allemaal gebeurd, wat ging er goed, wat ging er fout en wat waren de cruciale momenten waar het mis ging?”

In een tweede sessie bespraken we zo’n tijdlijn met de betrokken professionals. We hoorden vaak terug dat de jongere heeft ervaren dat er slecht geluisterd werd. Dat is op zich niets nieuws en wordt al snel gezegd. Maar hoe komt het dat dit zo ervaren wordt of niet beter lukt? Daar spelen allerlei factoren een rol in. We hebben ook gezien dat de jongere, de ouders of de professional verschillend op een situatie of gebeurtenis terugkijken. De bereidheid om hiervan te leren is bij de professionals groot. Wat ook opviel, was dat jongeren

feilloos kunnen benoemen aan welke hulpverlener ze veel hebben gehad. Bereikbaarheid bleek daarbij vaak cruciaal. De menselijke klik tussen de hulpverlener en de jongere is van grote waarde maar ook behandelmethoden zoals EMDR en gedragstherapie.”

Conclusies en aanbevelingen

“We zijn op zoek gegaan naar de rode draad tussen al deze verhalen en tijdlijnen”, vervolgt Mariska. Die rode draad hebben we zeker gevonden. We hebben ook gezien dat er geen verschillen zaten tussen de regio’s. Er waren drie casussen uit Limburg maar we kunnen stellen dat we voor heel Nederland hetzelfde beeld zien. We hebben uiteindelijk vijf centrale conclusies geformuleerd. Binnenkort zal ons rapport verschijnen maar ik kan al drie conclusies hier benoemen. Ten eerste hebben al deze jongeren hun schoolcarrière voortijdig afgebroken. Er is blijkbaar onvoldoende aandacht voor onderwijs.

Ten tweede ondersteunen we ouders nauwelijks met hun eigen problematiek. Ten derde hebben veel jongeren tijdens hun hulpverleningstraject vaak nóg meer schade opgelopen. Persoonlijk raakt deze conclusie mij het meest. Dat roept de vraag op wat ingrijpen oplevert. Oplossingen zijn niet eenvoudig. In het rapport benoemen we wel een heel palet aan aanbevelingen en suggesties.”

Impact onderzoeksrapport

“Als het rapport straks klaar is, moeten we ervoor zorgen dat we hier ook iets mee doen. We gaan filmpjes maken over de resultaten, we gaan podcasts maken en starten de dialoog op. In het voorjaar van 2023 volgt er een symposium over hoe je als professional iedere dag beter kunt worden in wat je doet”, besluit Mariska.

Meer weten of het volledige rapport lezen?
brancheszorgvoorjeugd.nl

“Weggaan doet altijd een beetje pijn.”

Na bijna 2 jaar actief te zijn geweest als projectleider bij het nieuwe Expertisecentrum Limburg is het tijd om het stokje over te dragen aan mijn opvolgers Lotte Prevo en Hannah van der Beelen.

Ik ben blij dat we in Lotte en Hannah twee deskundige en betrokken programmamanagers gevonden hebben die het Expertisecentrum Limburg verder vooruit gaan brengen. Een duo dat elkaar aanvult in ervaring, achtergrond en competenties.

Ergens weggaan als je het naar je zin hebt, doet altijd een beetje pijn. Zo ervaar ik dit ook. Ik wil de collega’s bedanken voor de prettige samenwerking; het is mooi om zo’n centrum op te bouwen en te zien dat we kunnen bijdragen aan de levens van ouders en kinderen. Op een directe manier door oplossingen te creëren voor jeugdigen die dit nodig hebben. En op een indirecte manier door regionale expertteams te helpen ontwikkelen, onderzoek te doen naar betere structurele oplossingen, bij te dragen aan de ontwikkeling van nieuwe trainingen voor professionals, hulpvormen te helpen ontwikkelen die gaan zorgen voor minder gesloten plaatsingen van jongeren of door ouders bij te staan met behulp van ervaringsdeskundige andere ouders.

Maar bovenal wil ik de (pleeg)ouders en jongeren bedanken die hun verhaal met ons wilden delen, zich door ons lieten ondersteunen en ons mee lieten kijken in de, soms tranentrekkende, zoektocht naar passende hulp. Jullie kwetsbaarheid, openheid en verhalen zijn broodnodig om te zien en aanhangig te maken waar het mis gaat. De ervaringen van kinderen en ouders helpen om te laten zien waar het schuurt tussen theorie en praktijk en dagen ons uit om de kwaliteit van hulp op te tillen naar een steeds hoger niveau.

Dank voor het mee mogen lopen, de samenwerking en de soms prachtige opbrengsten. Ik wens jullie alle goeds voor nu en in de toekomst.

Hans Kodde

voormalig projectleider Expertisecentrum Limburg

“Niemand kan deze complexe zorg alleen bieden.”

Via Jeugd is een jeugdzorgorganisatie voor jeugdbescherming, jeugdhulpverlening en onderwijs in Cadier en Keer. Zij bieden zorg aan jongeren met zeer ernstige gedragsproblemen. Het Expertisecentrum Limburg heeft het project ‘Meer ambulant en minder gesloten’ van Via Jeugd financieel ondersteund.

“Wij staan nu nog vaak aan het eind van de keten”, vertelt Richard Brunenberg. “De problematiek die wij zien bij de jongeren die bij ons komen is zeer complex. In onze visie gaan we ervan uit dat het niet alleen de problematiek van de jongere zelf is, maar kijken we naar een bredere context. Gedrag staat nooit op zichzelf en heeft altijd een functie in relatie tot de omgeving en het gezin waar de jongere vandaan komt. We streven naar minder, korter of geen gesloten verblijf en naar meer ambulante oplossingen. Daar heb je de omgeving van de jongere bij nodig en dat vraagt om meer systeemgericht werken. De gesloten deur zal in sommige gevallen nodig blijven om de jongere vanwege het gedrag dat hij of zij vertoont veilig te stellen, daar kunnen we niet omheen. Ons doel is om de gemiddelde gesloten verblijfsduur eind 2023 te verkorten van 6 naar 3 maanden.”

Versnelde stappen gemaakt

“Ik ben van mening dat we in Limburg nog onvoldoende systeemgericht werken. Daar willen we graag verandering in brengen. We zijn

begonnen om onze behandelmethodiek te finetunen. Daarbij richten we ons op het verbeteren van de groepsbehandelingen en meer systeemgericht werken met gezinnen. De afgelopen 5 maanden hebben we door de subsidie van het Expertisecentrum Limburg versneld stappen kunnen maken en onze ambulante medewerkers hebben inmiddels een scholingstraject gevolgd. We zijn nu zover dat we iedere nieuwe aanmelding met deze nieuwe werkwijze opstarten.”

Systeemgerichte behandeling en gefaseerd werken

“We maken een onderscheid tussen een begeleidingstraject en een behandeltraject”, gaat Richard verder. “In een begeleidingstraject ga je eerst rust creëren en zorgen dat alle randvoorwaarden en basisbehoeften op orde komen. De gezinnen hebben vaak al heel veel meegemaakt en vertrouwen en bereidheid zijn dan ook niet vanzelfsprekend. Soms is deze eerste stap het maximaal haalbare en kom je niet verder. Lukt dat wel dan maken we de stap naar

Richard Brunenberg is projectleider methodisch en systeemgericht werken bij Via Jeugd

het behandeltraject, dat weer uit 3 fasen bestaat. Ten eerste de stabilisatiefase waarin we het gezin meenemen en nagaan waarom steeds weer hetzelfde fout gaat. Ten tweede de veranderfase. Welke vaardigheden zijn nodig om zelfredzaam te worden? Ten derde de uitstroomfase. Wat heb je nodig om het vol te houden? En hoe kun je wat je met je ouders hebt geleerd en hebt verbeterd ook toepassen op school of op je werk?”

Expertise in keten delen

Richard: “Met dit project maken we een verbeterslag maar wij willen ook een beweging naar voren maken. We willen eerder bij de jongere en het hulpverleningstraject betrokken worden. Niemand kan deze complexe zorg alleen bieden. We hebben elkaar nodig om de goede zorg te bieden. Binnen de keten hebben we allemaal onze expertise waarbij we de uitdaging hebben om deze meer met elkaar uit te wisselen. Hier zie ik ook een rol voor het Expertisecentrum Limburg. Zij kunnen bemiddelen en partijen bij elkaar brengen.”

Krachten bundelen en samen op pad!

Hannah van der Beelen

Lotte Prevo

Hannah van der Beelen en Lotte Prevo zijn sinds 1 oktober 2022 de nieuwe programmamanagers van het Expertisecentrum Limburg. Zij treden hiermee in de voetsporen van Hans Kodde.

Hannah: “We besloten om samen te solliciteren naar de functie van programmanager van het Expertisecentrum Limburg. In onze ogen is dit een baan die je heel goed met z’n tweeën kunt doen. Lotte en ik hebben allebei een andere achtergrond en invalshoek en dat is juist onze kracht. Daar waar ik meer de inhoudelijke kennis heb, heeft Lotte meer beleidsmatige ervaring. We zoeken de kwaliteit bij elkaar op.”

“Samen met de zeven andere Expertisecentra in Nederland gaan wij aan de slag om jeugdzorg een stap verder te helpen”, vult Lotte aan. “Ik werk momenteel als beleidsmedewerker sociaal domein met aandachtsveld jeugd. Dat blijft ik deels nog doen en de rol als programmamanager komt daarbij.”

“Mijn achtergrond is helemaal vanuit de inhoud”, gaat Hannah verder. Ik heb bij verschillende organisaties binnen jeugdzorg gewerkt en ook bij gemeenten. Ik ga deels als programmamanager voor het Expertisecentrum Limburg werken en deels voor Jeugdzorgplus, waar ik beleidsmedewerker ben en tevens de contactpersoon voor hele regio Zuid. We vullen elkaar niet alleen aan maar zijn ook elkaars sparringpartner.”

Kennismaken en rode draad uitzetten

Lotte: “Per 1 oktober 2022 zijn we begonnen met het kennismaken met de expertteams. We willen graag van deze teams horen waar zij behoefte aan hebben, zodat we een duidelijke lijn kunnen uitzetten. Daarnaast willen we helder maken waar wij van zijn, wat er van ons verwacht wordt en wat ons plan is. Met andere woorden: we willen meer verdieping. Daarom kijken we ook naar andere Expertisecentra in het land. Wat doen zij en wat nemen wij hiervan mee? Het Expertisecentrum Limburg doet veel en we willen blijven kijken wat bij ons past en wat niet. Het kan zijn dat we het breder gaan trekken of juist niet. Daar denken we over na en hangt echt af van wat we aan informatie ophalen bij de expertteams en de andere partners in de provincie. We willen vooral ook kijken wat er preventief gedaan of verbeterd kan worden,” vult Hannah aan.

Persoonlijke motivatie

Hannah en Lotte hebben allebei hun persoonlijke motivatie waarom zij kiezen voor een rol binnen de jeugdhulp. Hannah: “Ik ben opgegroeid in een omgeving waarbij het ondersteunen van kinderen en volwassenen centraal stond. Mijn ouders hebben altijd pleeg-

kinderen in ons gezin opgenomen. Ik ben zelf circa 10 jaar in de uitvoering bij verschillende zorgaanbieders werkzaam geweest. Hier heb ik veel gezien, geleerd en ervaren. Ik voelde de behoefte om een grotere bijdrage aan de jeugdhulp in Limburg te leveren en dan moet je dichterbij het vuur gaan zitten.”

Lotte: “Ik ben na mijn studie gezondheidswetenschappen per toeval de kant van de jeugd opgerold. Jeugd heb ik altijd interessant gevonden en ik wil op beleidsvlak mijn bijdrage leveren.”

Contact

Wil je graag in contact komen met Hannah of Lotte? Stuur dan een mail naar expertisecentrumjeugdhulp@roermond.nl.

COLOFON

Deze nieuwsbrief is een uitgave van het Expertisecentrum Limburg en kwam tot stand in opdracht van de gemeente Roermond.

Redactie
Gemeente Roermond
Boonen Communicatie

Vormgeving
studioZebraVink